

राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियानांतर्गत माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांमधील विद्यार्थ्यांकरिता राबविण्यात येणा-या व्यवसाय शिक्षणाच्या योजनेसाठी सन २०१७-१८ करीता रु. २२.९५ कोटी निधी वितरीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: आरएमएसए २०१७/(८६/१७)/एस.डी.६
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई- ४०००३२
तारीख: २९ डिसेंबर, २०१७

वाचा -

- १) विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण २४१७/(४६/१७)/अर्थसंकल्प, दि. १०.८.२०१७
- २) वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३, दिनांक १८.४.२०१७
- ३) वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.९४/अर्थ-३, दिनांक ३०.६.२०१७
- ४) मानव संसाधन विकास मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे दि.३१.३.२०१७ चे पत्र.

प्रस्तावना -

राज्यातील माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांमध्ये (इ. ९वी ते १२वी) व्यवसाय शिक्षण ही योजना सुरु करण्यात आली असून, या योजनेचा मुख्य उद्देश विद्यार्थ्यांना व्यवसाय शिक्षण उपलब्ध व्हावे, हा आहे. राष्ट्रीय माध्यमिक व्यवसाय शिक्षण पात्रता संरचनेची मार्गदर्शिका मानव संसाधन विकास मंत्रालयाने तयार केली आहे. सदर योजनेनुसार इ.९वी ते १२वी मधील शासकीय शाळांतील विद्यार्थ्यांसाठी व्यवसाय शिक्षण हा विषय मुख्य विषय (CORE SUBJECT) म्हणून उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

राज्यातील माध्यमिक शाळांमध्ये ही योजना राबविण्याबाबत धोरण निश्चित करण्याकरिता राज्य प्रकल्प संचालक, MPSP, मुंबई यांच्या अध्यक्षतेखाली अभ्यासगट नियुक्त करण्यात आला होता. सदर अभ्यासगटाने शासनास सादर केलेल्या अहवालाच्या आधारावर तसेच केंद्र शासनाचे निर्णय व मार्गदर्शक सूचनांनुसार सदर योजनेची अंमलबजावणी करण्यात येत आहे. राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियानांतर्गत माध्यमिक व उच्च माध्यमिक स्तरावरील व्यवसाय शिक्षण योजना ही केंद्र पुरस्कृत योजना असून, या योजनेचे स्वरूप केंद्र हिस्सा ६०% व राज्य हिस्सा ४०% असे आहे. केंद्र शासनाने दि. ३१.३.२०१७ च्या आदेशान्वये सदर योजनेसाठी अनुसूचित जाती घटकाकरीता सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात रु. १७९५.२३ लक्ष इतका निधी Non-Recurring Grant स्वरूपात वितरित केला आहे. सदर योजनेच्या सन २०१७-१८ मधील अंमलबजावणीसाठी अतिरिक्त तरतूद आवश्यक असल्याने, उच्च माध्यमिक शिक्षणाचे व्यवसायीकरण या योजनेतील अनुसूचीत जाती उपयोजना करिता केंद्र शासनाकडून प्राप्त रु. १७.९५ कोटी व राज्य हिस्सा रु.५.०० कोटी इतकी रक्कम सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग व वित्त विभागाने पुरवणी मागणी द्वारे मंजूर केली आहे. सदर निधी व्यवसाय शिक्षण अंतर्गत अनावर्ती बाबींकरिता खर्च करण्यात येणार आहे. त्यानुसार केंद्र शासनाकडून प्राप्त रु. १७.९५ कोटी व राज्य हिस्सा रु.५.०० कोटी असा एकूण रु. २२.९५ कोटी निधी

माध्यमिक व उच्च माध्यमिक स्तरावरील व्यवसाय शिक्षण योजनेसाठी वितरित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियानांतर्गत व्यवसाय शिक्षण योजनेची अंमलबजावणी राज्यामध्ये प्रभावीपणे होण्याकरीता सन २०१७-१८ मध्ये केंद्र हिस्सा रु. १७.९५ कोटी व राज्य हिस्सा रु.५.०० कोटी असा एकूण रु. २२.९५ कोटी (अक्षरी रूपये बावीस कोटी पंच्यान्नव लक्ष फक्त) निधी वितरित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षाकरिता मागणी क्रमांक ई-२, २२०२ सर्वसाधारण शिक्षण, ७८९ अनुसूचित जाती उपयोजना, (०१) अनुसूचित जाती उपयोजना (०१) (०५) उच्च माध्यमिक शाळांमध्ये व्यवसायिक शिक्षण (अनुसूचित जाती उपयोजना) (केंद्र हिस्सा) (२२०२।३१६) ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशीर्षातर्गत उपलब्ध तरतुदीतून रु. १७.९५ कोटी इतका निधी वितरित करण्यात यावा.

तसेच मागणी क्रमांक ई-२, २२०२ सर्वसाधारण शिक्षण, ७८९ अनुसूचित जाती उपयोजना, (०१) अनुसूचित जाती उपयोजना (०१) (०६) उच्च माध्यमिक शाळांमध्ये व्यवसायिक शिक्षण (अनुसूचित जाती उपयोजना) (राज्य हिस्सा) (२२०२।३०७) ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशीर्षातर्गत उपलब्ध तरतुदीतून रु. ५.०० कोटी इतका निधी वितरित करण्यात यावा.

३. वरील खर्च वित्त विभागाच्या संदर्भाधीन दि.१८.४.२०१७ च्या परिपत्रकातील सूचनांनुसार करण्यात यावा. यासाठी सहसचिव (प्रशासन), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना नियंत्रक अधिकारी, तसेच अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी (रोखशाखा), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना आंहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

४. सदरचा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या संदर्भाधीन दि. १८.४.२०१७ व दि. ३०.६.२०१७ च्या परिपत्रकास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे. वित्त विभागाच्या दि. १८.४.२०१७ परिपत्रकातील परिच्छेद ७ ते १८ मधील अटींची तसेच परिपत्रकाच्या परिशिष्टातील अनुक्रमांक ८ मध्ये नमूद अटींची पूर्तता होत आहे. परिपत्रकातील परिच्छेद क्र.१८ नुसार केंद्र शासनाचा निधी प्रत्यक्षात प्राप्त झाला असल्याचे अभिप्राय वित्त विभागाच्या अर्थोपाय शाखेने अनौपचारिक संदर्भ क्र.२०२/अर्थोपाय, दि.१२.०४.२०१७ अन्वये दिलेले आहेत. तसेच सदर रु.२२.९५ कोटी निधी वितरित करण्याच्या प्रस्तावास सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग आणि वित्त विभागाने अनुक्रमे अनौपचारिक संदर्भ क्र. १८९/ अर्थसंकल्प, दिनांक ११.१०.२०१७ व अनौपचारिक संदर्भ क्र. ११२३/व्यय-५, दिनांक २९.११.२०१७ अन्वये मान्यता दिलेली आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७१२२९१७२७१२८१२१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सु. ब. पाटील)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मंत्री, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. विरोधी पक्ष नेता, (विधान सभा/ विधान परिषद), विधानभवन, मुंबई.
४. सर्व मा. विधान सभा सदस्य/ विधान परिषद सदस्य, विधानभवन, मुंबई.
५. मा. प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग मंत्रालय, मुंबई.
६. मा.आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
७. राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई.
८. राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियान, मुंबई.
९. शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), पुणे.
१०. सहसचिव (प्रशासन), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. महालेखापाल (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र-१ व २ मुंबई/नागपूर.
१२. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-१ व २ मुंबई/नागपूर.
१३. संचालक, लेखा व कोषागारे, पुणे.
१४. वरिष्ठ कोषाधिकारी, जिल्हा पुणे.
१५. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई/वांद्रे
१६. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
१७. शिक्षणाधिकारी(माध्यमिक), जिल्हा परिषद(सर्व)
१८. वित्त विभाग, (व्यय-५/अर्थसंकल्प शाखा), मंत्रालय, मुंबई.
१९. कार्यासन अधिकारी, (अर्थसंकल्प/रोखशाखा), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२०. निवड नस्ती, एसडी-६.